PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi
050 372 5925

jesse.collin@porssisaatio.fi
040 569 1518

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

29.11.2022

Asia: : HE 212/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle keskusvastapuolten elvytystä ja kriisinratkaisua koskevaksi lainsäädännöksi

Pörssisäätiön lausunto valtiovarainministeriölle keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä

Tausta

Keskusvastapuoli toimii rahoitusmarkkinoiden osapuolten välillä tiettyjen sopimuksien osalta ostajana jokaiseen myyjään nähden ja myyjänä jokaiseen ostajaan nähden. Keskusvastapuolet toteuttavat rahoitusliiketoimia eri omaisuusluokilla, kuten osakkeilla, johdannaisilla ja takaisinostosopimuksilla. Keskusvastapuolet käsittelevät keskitetysti vastapuolten transaktiot ja positiot, huolehtivat transaktioiden seurauksena syntyvistä velvoitteista ja vaativat jäseniltään riittävät vakuudet marginaalina ja maksuina maksukyvyttömyysrahastoihin.

Vuoden 2008 finanssikriisi toi esiin sen, että lähellä kaatumista olevien rahoituslaitosten kriittisten toimintojen säilyttämiseksi ei ole asianmukaisia välineitä. Lisäksi se osoitti, että viranomaisten välisen yhteistyön ja koordinoinnin mahdollistavia puitteita ei ole nopeiden ja määrätietoisten toimien toteuttamisen varmistamiseksi, varsinkaan jos on kyse eri jäsenvaltioiden tai oikeudenkäyttöalueiden viranomaisista. Koska tällaisia välineitä ja yhteistyön ja koordinoinnin puitteita ei ollut, jäsenvaltioiden oli pakko pelastaa rahoituslaitoksia veronmaksajien rahoilla kriisin leviämisen estämiseksi ja paniikin vähentämiseksi. Vaikka keskusvastapuolet eivät vuoden 2008 finanssikriisin aikana vastaanottaneetkaan poikkeuksellista julkista rahoitustukea suoraan, niitä suojeltiin niiltä vaikutuksilta, joita olisi muutoin aiheutunut siitä, että pankit eivät olisi täyttäneet velvoitteitaan.

Keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisuasetus täydentää luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/59/EU (jäljempänä ”luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisukehys”), ja on välttämätön, jotta voidaan välttää turvautuminen veronmaksajien rahoihin keskusvastapuolen hallitsemattoman kaatumisen yhteydessä.

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Pörssisäätiön lausunto

Pörssisäätiö kiittää lausuntopyynnöstä. Pörssisäätiö edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita.

Lakiehdotuksessa on kyse pitkälti EU-lainsäädännön kansallisesta toimeenpanosta, joka on luonteeltaan varsin teknistä, eikä taustalla oleva EU-sääntely jätä periaatteellisissa kysymyksissä kansallista liikkumavaraa. Lakiehdotus on huolellisesti laadittu ja sitä on pidettävä kannatettavana.

Pörssisäätiö piti esityksen valmistelun aiemmissa vaiheissa ongelmallisena silloin ehdotettua luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muutosehdotus säännöstä pörssiyhtiönä olevan laitoksen ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumisesta.

Kyse oli siitä, että silloisen ehdotuksen mukaan yhtiökokous voisi päättää, että jatkossa voidaan ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumisessa asiassa soveltaa lyhyempää kutsuaikaa, jos kokouksessa päätetään pääoman korotuksesta.

Lyhyempää kutsuaikaa ei sinänsä ole pidettävä ongelmallisena, mutta asiasta pitäisi aina päättää yhtiöjärjestyksessä. Osakkeenomistajat eivät välttämättä saa helposti tietoa vanhoista yhtiökokouksen päätöksistä, joissa asiasta on päätetty, kun taas yhtiöjärjestykseen tehtävä muutos on lähtökohtaisesti kaikkien osakkeenomistajien tiedossa. Asiasta määrääminen yhtiöjärjestyksessä myös pienentää osakkeenomistajien, ja erityisesti vähemmistöosakkeenomistajien, kannalta haitallisen opportunistisen toiminnan riskiä. Ehdotettu säännös mahdollistaa tietyissä tilanteissa ylimääräisen pääoman korottamisen tavalla, etteivät kaikki osakkeenomistajat saa riittävästi tietoa tulevasta yhtiökokouksesta ajoissa. Lisäksi on selkiytettävä sitä, ettei lyhyemmän kutsuajan kokouksessa saa olla käsiteltävänä muita ylimääräisen yhtiökokouksen toimivaltaan kuuluvia asioita, jotka eivät liity kiinteästi pääoman korottamiseen.

Valtiovarainministeriö on jatkovalmistelussa ottanut huomioon edellä mainitun problematiikan ja muuttanut esitystänsä siten, ettei nykyistä esitystä ole pidettävä ongelmallisena. Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain ehdotettu uusi 19 luvun 1 § sisältöä ei muuteta hallituksen esityksessä ehdotetusta.

Annamme mielellämme lisätietoa lausunnostamme.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja

Jesse Collin
lakijohtaja